

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Historiae|| Natvralis|| De|| Serpentibvs|| Libri Dvo.||

Jonston, Jan

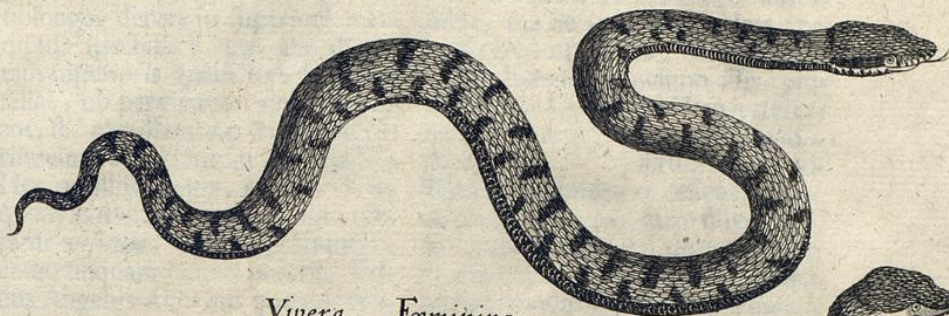
Heilbronnae, MDCCLVII.

VD18 90529200

Illustration: Tab. I. Vipera [...]

urn:nbn:de:gbv:45:1-11078

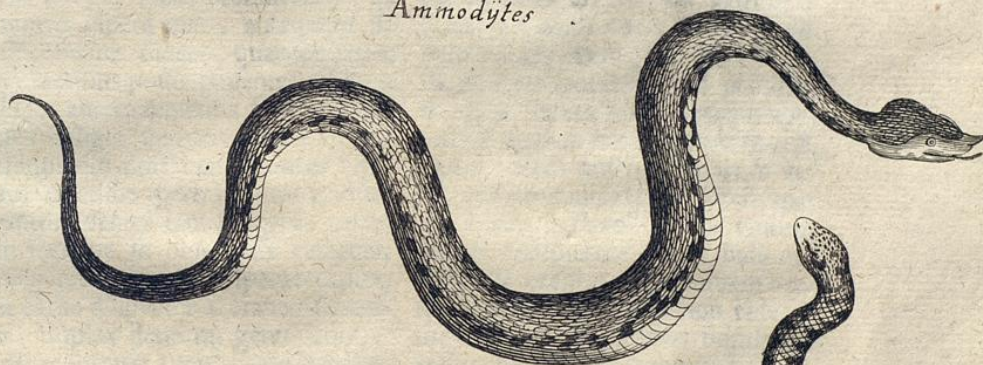
Vipera Mas

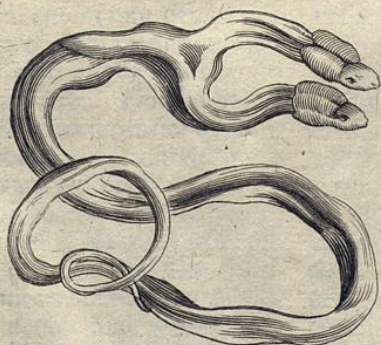
Vipera Fæminina

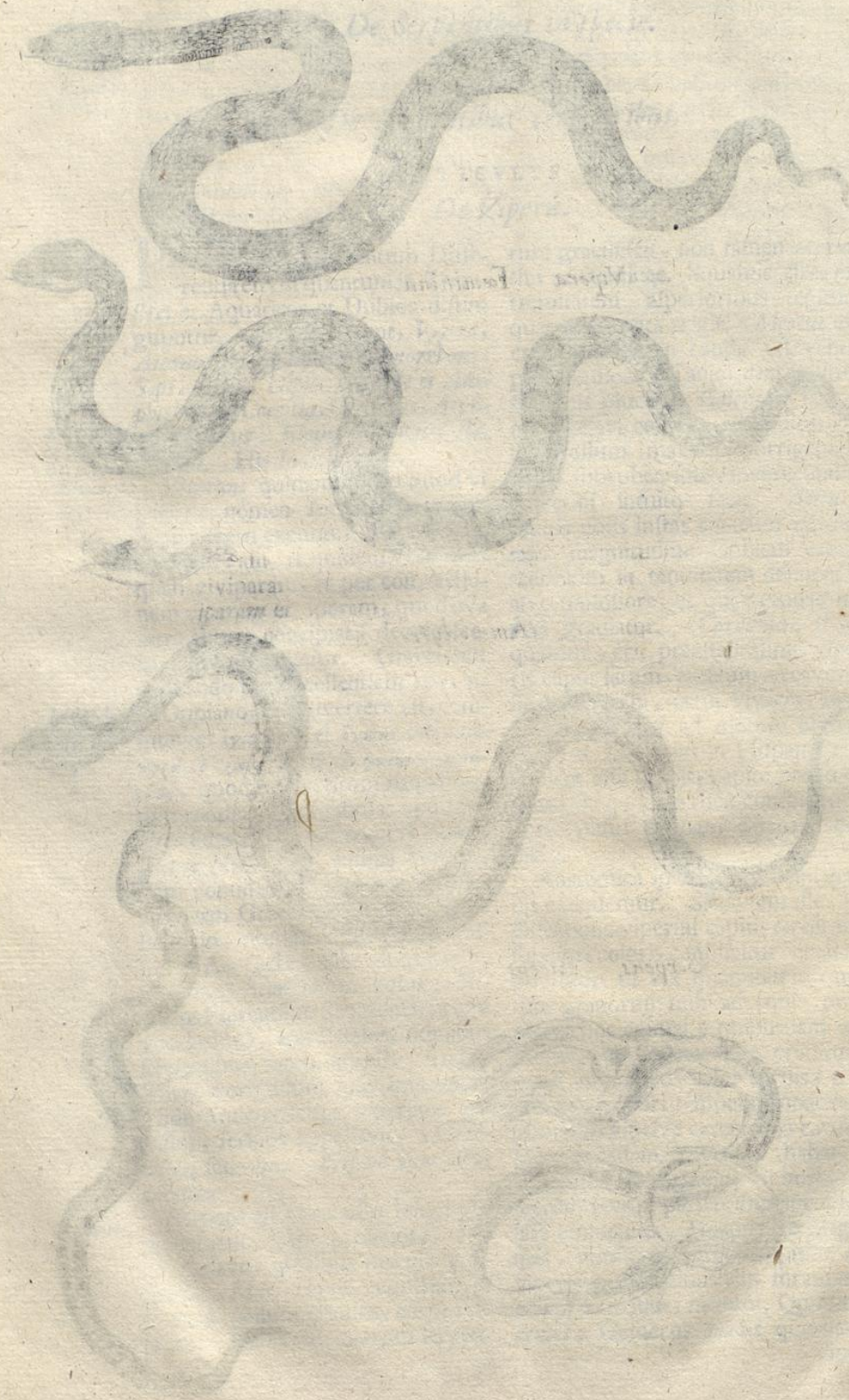
Ammodytes

Serpens Biceps

De serpente melleo.

viperinum caput secantes, quatuor oblongos dentes in superiori mandibula spectasse; cum alii dentes tam superioris quam inferioris maxillae, ob parvitatem, non apparent, sed maxillam acu fricando asperitatem, et stridorem percepisse; Hos pusillos dentes, tam in vivis, quam in mortuis viperis, nisi aufertur *vesicula*, in qua conduntur, nemo unquam intueri poterit. Baldus Angelus Abbatius quatuor dentes caninos tam mari, quam faeminae viperae attribuit, cum hoc tamen discrimine, ut mas duos habeat deciduos: Ideoque non admirandum esse putat, si interdum maris dentes duos tantummodo esse conspiciamus. Quamobrem Authores Nicandrum secutos procul dubio hallucinari statuit, quando pronunciat, demorsos a vipera mare, duo tantum ulcuscula, et a faemina quatuor reportare: cum duos dentes maribus, et quatuor faeminis semper inesse crediderint. Et tamen vipera mas, antequam illi duo dentes cadant, quatuor etiam vulneribus possit patientes afficere. Haec autem sententia si sit vera necne, indiget animadversione; quandoquidem nostri circulatores viperarum quotidie pertractantes, duos tantum dentes tam in mare, quam in faemina se observasse referunt. Nos igitur decocto viperarum capite, et carne diligenter a craneo separata, duplex dentium genus conspici et sumus: unum, quo haec bestia se tuetur, et mordendo venenat; alterum quo ad mordendum utitur. Hi autem sunt dentes quatuor supra triginta ab Antiquis non descripti: cum in gingivis occultati non appareant. Horum autem talis est ordo; nam praeter quatuor caninos nominatos, duodecim in superioribus maxillis, nimirum sex in utroque latere conspiciuntur; suntque adinstar ferrae versus gulam, et aliquanto majores dentibus armantibus inferiores maxillas. Inferiores dentes sunt viginti duo, nempe undecim in quolibet latere, quocirca quando authores memo-

rant vulnera a dentibus viperinis inflata, eos de caninis dentibus verba facere, opinamur; Cum caeteri dentes horum animalium illis ignoti fuerint. Quandoquidem veteres, harum ferarum *caninos* tantummodo dentes, descripserunt, quos vidimus perforatos, et vesicula veneno plena munitos, quae novo toxico quotidie repletur, dum primum in ictu consumptum fuerit. Etenim quemadmodum in singulis animalibus aliqua semper generantur excrementa, quae per partem determinatam extra corpus trudentur: Ita etiam viperarum venenosum excrementum per dentes evacuant, dum se defendentes, mordendo caetera animalia venenant. Hoc etiam praestat scorpio, qui in cauda aculeum perforatum instar dentium anteriorum viperarum possidet, et sub aculeo habet vesicam veneno plenam, quod punctis animalibus communicat. Neque mirandum est viperarum caninis dentibus ad tutelam tantum simet a natura comparasse: siquidem accidit idem pisci pistrici rostrum hinc inde dentatum possidenti, quos dentes huic animanti non nisi ad tutelam natura impertita est. Quod autem nostri viperarum venatores pronunciant, se tam in mare, quam in faemina duos tantum dentes conspiciatos fuisse, inde natum esse credimus: quoniam caeteri in gingivis latentes non videantur: deinde hoc genus hominum tanquam rude, et imperitum nunquam anatomen harum bestiarum exercuit. *Pulmo* in viperis veluti vesicula oblonga membranosa, variisque meatibus plena, et aëre turgens observatur. Item *cor* grandiusculum apparet, et mobile in pericardio; hocque quando animal alexipharmaco necatur concitatus movetur, quam si ferro interimeretur, ob repugnantiam alexipharmaci ad venenum. *Iecur* est oblongum vena admodum crassa per medium percurrente, quae dimanans a corde ad extremam usque caudam serpentis progreditur. Ibi etiam videntur *venae* seu *arteriae*, quae a

d

corde